Toimitusjohtaja Mikko Ayub
Aktia Pankki Oyj
25.5.2021

Osingonjako vuodelta 2019 / Aktia Pankki Oyj

Asia: K 21/2020 vp, Valtiontalouden tarkastusviraston finanssipolitiikan valvonnan raportti 2020

Aktia Pankki Oyj (”Aktia”) kiittää Eduskunnan tarkastusvaliokuntaa lausuntopyynnöstä asiassa ja lausuu kunnioittaen seuraavan:

Aktian hallitus päätti 12.1.2021 vuoden 2020 yhtiökokouksen valtuutuksen perusteella, että tilikaudelta 1.1.–31.12.2019 jaetaan osinkona 0,53 euroa osakkeelta, yhteensä noin 36,9 miljoonaa euroa. Aktian hallitus laski tässä poikkeuksellisessa yhteiskunnallisessa tilanteessa maksettavan osingon määrää Aktian osinkopolitiikan alalaitaan eli 60 prosenttiin tilikauden voitosta, vaikka Aktian vakavaraisuus ja likviditeetti olisivat mahdollistaneet vuoden 2019 osingon maksamisen täysimääräisenä yhtiökokouksen valtuutuksen (enintään 0,63 euroa eli 71 prosenttia tilikauden voitosta) mukaisesti. Aktian tavoitteena on osinkopolitiikkansa mukaisesti maksaa osinkoa 60–80 prosenttia tilikauden voitosta.

Päätöstä tehdessään Aktian hallitus huomioi Finanssivalvonnan 18.12.2020 päivittämän suosituksen luottolaitosten voitonjaosta ja huolellisen harkinnan jälkeen päätti maksaa osinkopolitiikkansa alalaidan mukaista osinkoa osakkeenomistajilleen. Aktian hallitus katsoi, että Finanssivalvonnan suositus on tässä poikkeustilanteessa ymmärrettävä, mutta Aktia on vakavarainen pankki ja se on pitkään ollut luotettava osingonmaksaja. Aktialle on tärkeää, että se on kiinnostava sijoituskohde myös tulevaisuudessa.

Aktialla on tärkeä ja vastuullinen tehtävä yhteiskunnassa: se on ollut luomassa hyvinvointia sukupolvelta toiselle jo lähes kahdensadan vuoden ajan. Aktia on suomalainen pankki ja sen osingoilla tuetaan näin myös Suomen taloutta ja yhteiskuntaa.

Taustaa osingonmaksua koskevan päätöksen valmistelusta Aktiassa

Perustelut osingonmaksulle ottaen huomioon Aktian luottoriskitilanne ja analyysi luottoriskin kehitysennusteista olivat seuraavat:

Aktia arvioi sisäisessä pääoman riittävyyden arviointiprosessissaan (jäljempänä ICAAP) syksyllä 2020 konsernin liiketoiminnan kehitystä ja sen vaatimaa pääomaa sekä yleisen taloudellisen tilanteen kehitysnäkymiä.

ICAAP:n pääomasuunnitelma mahdollisti Aktian voitonjakopolitiikan mukaisen ja Aktian hallituksen valtuutuksen mukaisen osingonmaksun, jossa olisi jaettu osinkoina 71 prosenttia vuoden 2019 konsernin tuloksesta. Finanssivalvonnan suosituksen mukaisesti Aktian hallitus uudelleenarvioi huolellisesti osingonmaksua kokonaisuudessaan ja päätti leikata valtuutuksensa mukaista suunniteltua osinkoa.

Pääoman hallinnan suunnittelussa Aktia on tehnyt liiketoiminnan kasvuennusteet sekä yritys- että henkilöasiakassegmentille konsernin strategian mukaisesti. Kasvuennusteiden lisäksi Aktia on arvioinut erikseen molempien asiakassegmenttien luottoriskin kehitystä ja tehnyt olennaisten riskien osalta tarvittavat stressitestit. Hallitus on vahvistanut luottoriskiä koskevat limiitit ja mittarit.

Aktia seuraa tarkasti yritys- ja henkilöasiakassegmenttien luottoriskin kehitystä, ja luottosalkun riskiprofiili säilyi ennallaan myös vuoden 2020 viimeisen neljänneksen aikana. Vuoden 2020 jälkimmäisen puoliskon aikana uusien vastuiden riskitaso pysyi Aktian riskinottohalun mukaisena. Aktia myönsi keväällä 2020 kampanjaluonteisesti lyhennysvapaita veloituksetta, ja suurin osa kevään 2020 kampanjassa myönnetyistä lyhennysvapaista oli päättynyt. Lyhennysvapaiden uusimistarve loppuvuonna 2020 oli vähäinen eikä kyseisillä asiakkailla ollut ilmennyt merkittäviä häiriöitä. Osingonjakopäätöstä tehtäessä Aktian hallituksen käytettävissä olivat Aktian tuoreimmat raportit pankin luottoriskitilanteesta.

Aktian hallitus on kasvattanut luottoriskin pääomalimiittiä vuoden 2021 alusta lähtien mahdollistaakseen pääomien käytön pankin strategian mukaiseen kasvuun ja asiakkaiden taloudellisen tilanteen tukemiseen.

Aktia on vuoden 2020 aikana päivittänyt arviotaan tarvittavista luottotappiovarauksista pandemiatilanteen vuoksi. Luottotappiovarauslaskelmissa käytettävät muuttujat ottavat huomioon talouden ja luottoriskin tulevan kehityksen.

Aktian hallituksen asettama pitkän aikavälin tavoite ydinpääoman (CET1) vakavaraisuustasoksi on 1,50-3,00 prosenttiyksikköä yli viranomaisvaatimuksen, eli 11,26-12,76 %. Aktian ydinpääoman suhde vuoden 2020 alusta lukien on ollut seuraava kunkin vuosineljänneksen lopussa:

Q1/2020: 15,9 %

Q2/2020: 15,7 %

Q3/2020: 15,6 %

Q4/2020: 14,0 %

Q1/2021: 13,8 %

Aktian ydinpääoman suhde 31.3.2021 oli siis tammikuussa 2021 toteutuneen osingonmaksun jälkeenkin yli prosenttiyksikön korkeampi kuin Aktian oma pitkän aikavälin vakavaraisuustaso ja ylitti selvästi viranomaisvaatimukset. On myös huomattava, että tammikuussa 2021 maksetun tilikauden 2019 osingon lisäksi ydinpääomasta on Q1/2021 osavuosikatsauksessa jo vähennetty vielä maksamatta oleva osingon enimmäismäärä 0,43 euroa per osake tilikaudelta 2020, mikä perustuu Aktian vuoden 2021 varsinaisen yhtiökokouksen hallitukselle antamaan valtuutukseen. Valtuutuksen mukaisen osingon maksaminen tilikaudelta 2020 edellyttää Aktian hallituksen erillistä päätöstä ja tapahtuu aikaisintaan 1.10.2021.

Aktian tammikuussa 2021 toteuttama osingonjako oli mahdollista tehdä vaarantamatta Aktian riskinkantokykyä. Silloinen ja nykyinen CET1-taso ylittää viranomaisvaatimukset reilusti. Aktia työstää riskistrategiaansa, taloudellisia tavoitteitaan ja pääomalimiittejään normaalien, sääntelyn edellyttämien pääoman riittävyyden ja likviditeetin arviointimenettelyjen ja skenaarioanalyysin kautta, jolloin vakavaraisuuden tavoitteita ja puskureita täsmennetään tarvittaessa muuttuneiden riskien ja taloudellisten näkymien pohjalta, epävarmuustekijät huomioiden. Aktian käyttämissä riskimallinnuksissa käytettyjä oletuksia on muutettu korona-aikana taloudellisen epävarmuuden kasvettua, jotta mallit kuvaisivat mahdollisimman hyvin mm. luottoriskin määrää. Mallien mukaan laskettu koronakriisin talousvaikutusten kasvattama riskipitoisuus on siten huomioitu mm. vakavaraisuudessa.

Pörssilistatun yhtiön ja sen osakkeenomistajien näkökulmia

Aktian osakkeen arvon kehityksen kannalta osakkeelle maksettavat osingot ovat tärkeä tekijä ja Aktian tavoitteena on ollut ylläpitää tasaista ja mieluiten nousevaa osinkomäärän kehitystä. Aktian keskeisissä omistajissa on suuri joukko säätiöitä, jotka tukevat yleishyödyllisiä tarkoituksia ja toimijoita, joiden toiminta on riippuvaista niiden saamista säännöllisistä osinkovirroista. Tällaisilla omistajilla ei usein ole mahdollisuutta kompensoida osingonjaon rajoituksia, esimerkiksi hankkimalla likvidejä varoja myymällä omistustaan Aktiassa merkittävillä summilla. Osakkeiden myynti tarkoittaisi tällaisille

omistajille myös tuleviin vuosiin kohdistuvien osinkotuloihin perustuvien rahavirtojen päättymistä.

Viranomaisten ensimmäinen päätös osingonjaon rajoittamisesta otettiin hämmästyneinä vastaan Aktian omistajakunnassa, ja rajoituksen ajallisen pidentämisen johdosta omistajien huoli osingonjaon mahdollisuuksista lisääntyi. Mikäli omistajien luottamus osingonjaon toteutumisesta tulevaisuudessa heikkenee, saattaa se johtaa tilanteisiin, joissa omistajat edellyttävät osingonjaon maksimaalista toteuttamista silloin kun se on mahdollista. Omistajien halu pitää minimivaateen ylittäviä pääomapuskureita pankin taseessa heikkenee, mikä olisi epätoivottavaa.

Osakkeen arvon kehitys on listatulle yhtiölle tärkeää, jotta yhtiö pystyy sille tarkoituksenmukaisella tavalla keräämään tarvittaessa myös uutta pääomaa esimerkiksi uusosakeannin kautta, mikäli yhtiön strategian mukaisia houkuttelevia liiketoiminnan kasvumahdollisuuksia ilmenee ja ne vaativat lisää pääomia. Pankille lisäpääomien hankinta voi mahdollistaa toimimisen entistä merkittävämpänä reaalitalouden rahoittajana Suomessa. Aktia on jo nyt ohjannut alennetuista pääomapuskurivaatimuksista vapautuneet varat reaalitalouden tukemiseen ja luotonmyöntöön sekä varautunut myös luottokannan mahdolliseen riskitason kasvuun. Aktia on käyttänyt osakkeitaan myös henkilöstön sitouttamiseen, jolloin osakkeen arvon kehitys ja voitonjako vaikuttaa myös Aktia kykyyn palkita, kannustaa ja sitouttaa avainosaajiaan tavoitteiden saavuttamiseen.

EKP on ohjeessaan mahdollistanut kansallisen valvontaviranomaisen harkinnan ohjeistuksen soveltamisessa pankkijärjestelmän kannalta vähemmän merkittäviin pankkeihin: ”*The national competent authorities are expected to apply this Recommendation to such entities and groups, as deemed appropriate.*” Tätä harkintamahdollisuutta olisi suhteellisuusperiaatteenkin mukaisesti ollut mahdollista käyttää.